

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**  
**[CURRENT ISSUES IN LITERARY STUDIES]**

**УДК 821.134.2(83)-31.09**

*Стаття надійшла до редакції [Article received] – 15.02.2025 р.*

*Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 22.02.2025 р.*

*Оригінальність тексту [The originality of the text] – 95 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2025.47.19>

**НАРАТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТВОРУ ІСАБЕЛЬ АЛЬЄНДЕ**  
**«БУДИНОК ДУХІВ»**

***Інна Анатоліївна Наваренко*** (м. Київ, Україна)

[inna.navarenko@knlu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knlu.edu.ua)

кандидат філологічних наук, доцент  
кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу  
Київський національний лінгвістичний університет  
(Міністерство освіти і науки України)  
03680, м. Київ, вулиця Велика Васильківська, 73.

***Юлія Петрівна Невинна*** (м. Київ, Україна),

[ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

кандидат філологічних наук, доктор філологічних наук Університету Гранади, доцент  
кафедри викладання іноземних мов на історичному та філософському факультетах  
Київський національний університет імені Тараса Шевченка Форма власності  
01601, м. Київ, вулиця Володимирська, 60

*Стаття присвячена дослідженню наратології як галузі сучасного напрямку аналізу художніх творів у теоретичному аспекті. Здійснено теоретичний огляд дефініцій поняття «наратологія» у зарубіжних і вітчизняних працях із літературознавства, лінгвістики та інших суміжних дисциплін. Досліджено й описано типологічний статус наратора в оповідній парадигмі тексту. Важливим стало також з'ясування основних різновидів нараторів за функціональними параметрами, а також диференціація базових засад для художнього тексту.*

*Наратологія дозволяє здійснювати аналіз структурної організації художнього твору та взаємодії автора та читача, що надає змогу об'єктивно оцінювати результати творчої роботи автора. Предметом вивчення наратології є природа,*

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Наративні характеристики твору Ісабель Альєнде «Будинок духів»** (Українською) [Naratyvni kharakterystyky tvoru Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Наваренко І. А. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knlu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knlu.edu.ua),

Невинна Ю. П. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

форма і функціонування наратива, фокусується увага на можливих співвідношеннях між розповіддю і наративним текстом.

Літературні твори, написані в стилі магічного реалізму, представляють викладення ідеї у фантастичний, нереальний та дивний спосіб у найзвичайнішому і повсякденному житті. Магічний реалізм прагне надати правдоподібності ірреальному, зберігаючи повсякденну природу фантастичного як ставлення до життя. Досліджуються наративні особливості прозового твору магічного реалізму як способом передачі емоцій, настроїв, життєвої позиції автора, загальнолюдських цінностей. Аналізується типова для творів такого жанру структура ведення розповіді.

**Ключові слова:** наратологія, художній твір, автор, наратологічна концепція, магічний реалізм, дискурс.

## NARRATIVE CHARACTERISTICS OF ISABEL ALLENDE'S WORK "THE HOUSE OF THE SPIRITS"

**Inna A. Navarenko** (Kyiv, Ukraine)

[inna.navarenko@knlu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knlu.edu.ua)

Ph.D. in Philology, Department of Spanish and Modern Greek Philology and Translation

Kyiv National Linguistic University

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

73, Velyka Vasylkivska Street, Kyiv, 03680, Ukraine

**Yuliia P. Nevynna** (Kyiv, Ukraine),

[ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

PhD in Philology, Doctor of Philology (University of Granada), Associate Professor of the Department of Foreign Language Teaching at the Faculty of History and Philosophy

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

*The article is devoted to the study of narratology as a branch of the modern direction of the analysis of works of art in the theoretical aspect. A theoretical review of the definitions of the concept of "narratology" in foreign and domestic works on literary studies, linguistics and other related disciplines has been carried out. The typological status of the narrator in the narrative paradigm of the text has been studied and described. It has also become important to clarify the main types of narrators by functional parameters, as well as the differentiation of the basic principles for the literary text.*

*Narratology allows for the analysis of the structural organization of a work of art and the interaction between the author and the reader, which makes it possible to objectively evaluate the results of the author's creative work. The subject of study of narratology is the nature, form and*

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology  
[Aktual'ni pytannja porivnjaj'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Narrative Characteristics of Isabel Allende's Work "The House of the Spirits"** (in Ukrainian) [Naratyvnii

kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Navarenko I. A. [Navarenko I. A., [inna.navarenko@knlu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knlu.edu.ua),

Nevynna Yu. P. [Nevynna Yu. P., [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

*functioning of the narrative, and attention is focused on the possible relationships between the story and the narrative text.*

*Literary works written in the style of magical realism represent the presentation of an idea in a fantastic, unreal and strange way in the most ordinary and everyday life. Magical realism seeks to give plausibility to the unreal, preserving the everyday nature of the fantastic as an attitude to life. The narrative features of the prose work of magical realism are studied as a way of conveying emotions, moods, the author's life position, and universal human values. The structure of narration typical for works of this genre is analyzed.*

**Keywords:** *narratology, work of art, author, narratological concept, magical realism, discourse.*

**Постановка проблеми.** Нарація як форма викладу оповіді, покликана досліджувати її специфіку, реалізацію та функціонування, це моделювання фабул, визначення їх відповідних типологічних рядів. Наратологія досліджує природу наративу, намагається характеризувати наративну компетенцію. Дослідження наративу як вербального способу представлення часово-орієнтованих ситуацій і подій є **актуальним** та важливим напрямком в сучасних дослідженнях лінгвістики.

**Метою** даної статті є визначити типологічний статус наратора в оповідній парадигмі тексту, з'ясувати основні різновиди нарації за функціональними параметрами.

**Об'єктом** дослідження є іспаномовні літературні твори, написані в стилі магічного реалізму.

**Предметом** дослідження є природа, форма і функціонування наративу у творах, написаних у стилі магічного реалізму.

Згідно із сучасними теоріями дослідження текстів, художній твір передбачає певну формальну структуру оповіді, що розкриває спосіб подання та розподілу оповідних подій, власне хронологічного й ахронологічного викладу фактів, ситуацій.

У наратології йдеться також про способи подавання цієї формальної структури в межах прямого чи опосередкованого діалогу письменника й читача.

Варто зазначити, що Дж. Женетт запропонував власну типологію поділу наративних ситуацій: розповідь всезнаючого автора; оповідання, точка зору якого невизначена; об'єктивні звіти; розповідь від першої особи. Отже, дослідник виділив чотири види розповіді: розповідь у минулому часі; прогнозна розповідь, тобто

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства  
[Aktual'ni pytannja porivnjaj'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Наративні характеристики твору Ісабель Альєнде «Будинок духів» (Українською) [Naratyvni kharakterystyky tvoru Isabel Allende «Budynok dukhiv»]**

© Наваренко І. А. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),

Невинна Ю. П. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

розповідь у майбутньому часі; одночасна розповідь; розповідь між моментами дискурсу (Ж. Женетт, 1998).

Визначаючи нарацію як тип наративної структури, сучасні лінгвісти спираються на теорію К. Брукса та Р. Уоррена щодо концепції «наративного підходу», за допомогою якого можна отримати різні компоненти структури тексту: (мотиви, час, простір, персонажі тощо). Фокус наративу визначається насамперед типом оповідача (авторський, особистий, персоніфікований, гомодієгетичний, гетеродієгетичний тощо), його точкою зору: оповідач чи перетин різних точок зору. У дослідженнях виділено та проаналізовано наступні форми наративу за такими критеріями: 1) за типом наратора та способом його прояву у творі (суб'єктивні, об'єктивні та змішані форми; експліцитні, імпліцитні), 2) за наративним сюжетом (тобто за тим, як він проголошений у творі): лінійний, нелінійний, фрагментарний, круговий, концентричний, кадровий тощо), 3) за наративним часом (тобто за тим, як він пов'язаний і переживається оповідачем і за типом оповідача: хронологічно послідовний чи ретроспективний, переривчастий, суб'єктивний чи об'єктивований тощо), 4) за наративним простором (тобто за тим, як простір представлено в історії: одноплановий, багатоплановий, психологізовані, драматизовані, ліричні та ін.), 5) реалізацією мотивів у розповіді (одношарові, багатошарові, лейтмотивні та ін.), залученням персонажів у структуру оповіді (монологічні, діалогічні, панорамні, поліфонічні) тощо).

Слід зазначити, що форми оповіді відображають особливості індивідуального стилю письменника, домінантні і постійні стильові характеристики, тенденції часу, а також взаємодію, часу та літературного жанру.

Ключовою категорією наратології магічного реалізму є концепція точки зору оповідача (іншими словами, його «позиція», «перспектива», «аспект»).

Чилійська письменниця Ісабель Альєнде відома використанням у своїх творах магічного реалізму, літературного стилю, який поєднує елементи фентезі з реалістичними сюжетами та персонажами. Ця техніка дозволяє досліджувати складні теми в нових інноваційних формах оповідання. Її твори сповнені голосів, які вдало поєднали межі реальності з фантазією. Ісабель Альєнде відома своїми романами, які часто присвячені жіночому досвіду і які високо оцінили за використання прийому магічного реалізму та одночасно здатність привернути

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Narrative Characteristics of Isabel Allende's Work "The House of the Spirits" (in Ukrainian) [Naratyvni  
kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]**

© Navarenko I. A. [Navarenko I. A., [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),  
Nevynna Yu. P. [Nevynna Yu. P., [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

увагу до соціальних проблем. Своїми творами вона допомогла розширити сприйняття культури та історії Латинської Америки завдяки доступному та цікавому стилю написання.

У своїх творах І. Альєнде часто пише про політичний і соціальний ландшафт своєї рідної країни, звертається до таких тем, як диктатура, патріархат і насильство. Протягом багатьох років романи І. Альєнде отримували неоднозначні відгуки критиків. Деякі стверджують, що її роботи шаблонні або надмірно мелодраматичні, тоді як інші хвалять її за винахідливе оповідання та «пристрасну прозу». Однак існує загальна згода, що І. Альєнде – майстерний оповідач з унікальною тональністю розповіді і важливим голосом у світовій літературі.

Літературний контекст творів І. Альєнде перебуває під впливом літературного руху, який багато літературознавці називають «пост-бумом», який виник у латиноамериканській літературі в 70-х і продовжувався в 80-х роках і характеризувався оновленням форм оповіді, особливо так званого «магічного реалізму», де фантазія була інтегрована в повсякденне життя. Граючи з різними траєкторіями оповіді, з часом, зі структурою тексту, шукаючи новаторства, здивування та активного читача, який став би співучасником самого акту читання. З цим рухом пов'язані такі великі імена, як Хуліо Кортасар, Хуан Рульфо, Хорхе Луїс Борхес, Карлос Фуентес, Маріо Варгас Льоса та автор того, що було б найбільш символічним романом: «Сто років самотності» колумбійського лауреата Нобелівської премії Габрієля Гарсія Маркеса.

Магічний реалізм – це спосіб розуміння реальності, типовий для Латинської Америки, який змішує відображати повсякденність з присутністю дивовижного, незрозумілого, надприродного, магічного, що виглядає не як щось надзвичайне чи дивовижне, а як щось природне, що є невід'ємною частиною реальності. Магічний реалізм не має на меті зробити магічне реальним, а радше розглядати реальність як магічну.

Магічний реалізм часто містить магічні або фантастичні елементи, які персонажі сприймають як частину нормального. Так само в роботах, пов'язаних з цим рухом, часто містяться посилання на латиноамериканську історію та територію. Події, які описуються, можуть бути реальними, але вони мають фантастичний підтекст, оскільки деякі з них не мають пояснення або, принаймні, дуже малоймовірні.

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

Наративні характеристики твору Ісабель Альєнде «Будинок духів» (Українською) [Naratyvni kharakterystyky tvoru Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Наваренко І. А. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knlu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knlu.edu.ua),

Невинна Ю. П. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

Так, у своєму романі «Будинок духів» І. Альєнде розповідає історію сім'ї, яка переживає нестабільну політичну історію Чилі. Роман зосереджується на розповіді, як жінки відчують гноблення в патріархальному суспільстві, як виражають свій супротив. Проблеми патріархального суспільства досліджуються письменницею з різних точок зору: історія/сучасність, громадське/особисте, жінка/чоловік тощо.

По відношенню до персонажів, то багато з них схильні зазнавати якихось трансцендентних змін, як це часто буває в казках.

І. Альєнде використовує різні елементи магічного реалізму. Спочатку автор представляє історію Чилі через її консервативні звичаї та панівний мачизм, що переплітається із захоплюючою історією унікальних персонажів із надзвичайними характеристиками. У цьому відношенні існує нерозривний зв'язок між правдивими історіями, наповненими політичними елементами та соціальними проблемами, і надприродними подіями, які сприймаються героями як належне, і використовують їх для досягнення щастя. З іншого боку, варто зазначити, що ці «сили», якими володіють героїні Ісабель Альєнде, як правило, зосереджені в жіночих персонажах, яких авторка робить головними героями своїх оповідань.

Романи І. Альєнде розповідають про події, що виходять за межі реальності, і досліджують добро і зло. Герої розповідають про своє життя, а головними темами є любов і смерть, а також про надприродне. Відмінними рисами її творів є насичений та емоційний стиль оповіді, а також вміння поєднувати розповідь про магічне з реальним. З іншого боку, цього автора (і цей твір) також часто називають феміністичними через вагу та важливість жіночих персонажів у романі, а саме приділяється увага на те, як вони поведуться в певних ситуаціях, на еволюцію становища жінки у суспільстві протягом поколінь, на слова, які вкладаються в їхні вуста, на різні типи жінок, погляди та жіночі обставини життя.

Також особливу увагу привертає символізм жіночих імен, який чітко описаний у романі: *Нівея, Клара, Бланка, Альба*.

*Нівея* з п'ятнадцятьма дітьми є матріархом. З одного боку, вона бере на себе традиційну роль матері-захисниці, та крім виконання соціальної роботи вимагає голосування для жінок.

*Клара*, чиє ім'я відноситься до одного з її атрибутів: ясновидіння. Молодша дочка родини дель Валле, наділена дивними розумовими здібностями, які

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

Narrative Characteristics of Isabel Allende's Work "The House of the Spirits" (in Ukrainian) [Naratyvni  
kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Navarenko I. A. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),  
Nevynna Yu. P. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

дозволяють їй рухати предмети. Вона не тільки спілкується з духами, але й тлумачить сни та передбачає майбутнє. *Бланка* – це символ пристрасного кохання. *Альба* представляє себе героїнею, оскільки її позиція символізує надію.

Час у романі розглядається не як щось лінійне, а як кругове, циклічне або повторюване (ситуації з минулого, які повторюються, події з минулого, які мають наслідки в сьогоденні, події з сьогодення, які матимуть свої наслідки в майбутньому тощо), так що в сьогоденні минуле та майбутнє поєднані. Стрибки в часі, хронологічний порядок оповіді змінюється за допомогою ретроспекції, щоб розповісти нам про минуле персонажа чи сім'ї, і зобразити безперервні очікування того, що станеться далі. Роман має кругову структуру, він починається розповіддю про записи у щоденнику і закінчується записами у щоденнику п'ятдесят років потому: *“Barrabás llegó a la familia por vía marítima”*.

... *Ya entonces tenía el hábito de escribir las cosas importantes ... / El primero es un cuaderno escolar de veinte hojas, escrito con una delicada caligrafía infantil. Comienza así: “Barrabás llegó a la familia por vía marítima”*(c.11, 454).

Мова твору, з її величезним набором ідіоматичних виразів і здатністю грати зі значенням слів, ідеально піддається магічному реалізму, а саме: 1) лексичне багатство: іспанська мова є однією з найбагатших мов з точки зору словникового запасу. Це лексичне багатство дозволяє авторам магічного реалізму точно описувати найдрібніші деталі своїх уявних світів; 2) використання синонімів, метафор та інших риторичних фігур дозволяє йому грати з мовою таким чином, що додає глибини та кольору розповідям. Головна риса використання мовленнєвих засобів - це вміння грати словами і змістом, які притаманні магічному реалізму, де межа між реальним і уявним часто розмита; 3) граматична гнучкість: іспанська граматики пропонує гнучкість, яка дуже корисна в оповіді магічного реалізму. Наприклад, використання субхунтива дозволяє виражати бажання, сумніви та гіпотетичні ситуації таким чином, що додає до розповіді двозначності. Ця неоднозначність має вирішальне значення в магічному реалізмі, де надприродні події представлені як частина повсякденного життя; 4) ідіоматичні вирази: ідіоматичні вирази є невід'ємною частиною іспанської мови та відіграють важливу роль у магічному реалізмі. Ці вислови, які часто не мають прямого перекладу на інші мови, додають оповіді автентичності та культурної глибини. Використання чилійських ідіоматичних виразів додає культурний вимір, який збагачує оповідь.

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnoho movoznavstva])

Наративні характеристики твору Ісабель Альєнде «Будинок духів» (Українською) [Naratyvni kharakterystyky tvoru Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Наваренко І. А. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),

Невинна Ю. П. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

Ці вирази не тільки допомагають розмістити наратив у певному контексті, але й додають нотку реалізму чарівним елементам історії.

У романі «Будинок духів» розповідається історія чилійської родини протягом чотирьох поколінь, і через це він відображає бачення Альєнде історії Чилі у 20-му столітті. Роман починається з великого наголосу на магичному реалізмі, який поступово зникає з пробігом сторінок, і закінчується скоріше історичним романом, зосередженим на військовому перевороті в Чилі 1973 року та його жахливих наслідках. Насправді роман висвітлює багато аспектів чилійської історії, наприклад: боротьба за право жінок голосувати на початку століття, за право рівних прав у суспільстві.

Багато хто вважає цей роман «романом у коді», який дозволяє розпізнавати в багатьох вигаданих персонажах і ситуаціях реальних персонажів і ситуації, імена яких іноді змінюються. І справді, у багатьох вигаданих персонажах можна впізнати деяких реальних персонажів, або як точні відтворення, або як джерело натхнення. Найважливіші з них: Альба була б самою Ізабель Альєнде, яка пише довгий лист своєму дідусеві, збираючи історію своєї родини, починаючи з дідуса та бабусі по материнській лінії. Кандидат, який пізніше став президентом, явно Сальвадор Альєнде, дядько письменниці та перший демократично обраний президент-марксист, який загинув під час вибуху.

Також важливо звернути увагу на деякі фундаментальні теми твору та те, як вони розгортаються, а саме: відображення суспільства та класова боротьба. У романі з'являються дві великі соціальні групи: вищий клас – землевласники та вожді, які піддають людей усіляким знущанням і жорстоко відкидає їхні вимоги, старе європейське дворянство, снобістське, поверхнєве та лицемірне. Нижчий клас, спочатку селянський, а потім і міський, одна частина якого виглядає покірною і смиренною. Інша частина показана войовничою, непокірною та бойовою.

*Політична ідеологія:* тема, тісно пов'язана з вищезазначеним, поляризована у протистоянні між: консерваторами, авторитаристами, захисниками кепського суспільства, майже феодального та несправедливого, заснованого на владі та покорі селян і громадян, прогресивної ідеології в її різноманітних відтінках (революційної, марксистської, борцівської, пацифістської), що відстоює нову соціальну справедливість, засновану на рівності та правах робітників.

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Narrative Characteristics of Isabel Allende's Work "The House of the Spirits" (in Ukrainian) [Naratywni  
kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]**

© Navarenko I. A. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),  
Nevynna Yu. P. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

*Кохання:* з'являється кілька історій кохання, тісно пов'язаних із соціальним контекстом, у якому вони розвиваються. Деякі роблять це відповідно до соціальних норм (обидва належать до одного соціального класу, сім'ї це приймають), а інші роблять це всупереч цим нормам (різний соціальний клас, сімейне протистояння тощо) і навіть таємно. Знову ж таки, вам вирішувати, які саме.

*Релігія і церква:* тут також представлені дві лінії: прогресивна (меншість у Церкві, яка допомагає бідним і політично переслідуваним) і реакційна (або ультраконсервативна, з безкомпромісною ідеологією та в союзі з офіційною владою).

*Сімейні стосунки:* прихильність, розуміння, співучасть, насильство, зловживання владою, відсутність спілкування, обман, зобов'язання, розчарування тощо.

*Відмінності між чоловіками та жінками:* різні типи жінок і чоловіків, їх становище та ставлення, у місті чи в селі.

*Простір:* Іншим дуже важливим аспектом є важливість простору. Дія роману відбувається у двох будинках, кожен із яких має символічне значення: маєток Лас Трес Маріас, який представляє сільське життя, відмінності між лордами та селянами та зловживання, які призводять до бажання повстання чи образи. Будинок на розі в місті, який представляє міську та політичну владу сенатора Труеби (наскільки важливо, що врешті-решт він бачить, що його кімнати зменшуються, а його онука Альба використовує частину їх для певних секретних заходів).

Але *природа* також дуже важлива, як потужна та переважна сила (наприклад, землетрус) або як основа для порушення соціальних умовностей і норм (любовні зустрічі Педро Гарсія Терсеро та Бланки).

**Висновки.** Магічний реалізм вплинув на світову літературу, надихаючи письменників з інших культур досліджувати перетину між реальним і магічним у власних оповіданнях. Ізабель Альєнде є однією із найважливіших авторів іспаномовної літератури, яка справила глибокий вплив на жанр магічного реалізму, і її творчість отримала високу оцінку читачів і критиків.

Один із найкращих способів вивчити мову – це читати мовою оригіналу. Магічний реалізм пропонує широкий вибір літературних творів, які є водночас складними та корисними. Читання цих творів мовою оригіналу не тільки покращує

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства  
[Aktual'ni pytannja porivnjaj'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

Наративні характеристики твору Ізабель Альєнде «Будинок духів» (Українською) [Naratyvni kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]

© Наваренко І. А. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),

Невинна Ю. П. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

словниковий запас і розуміння граматики, але й дозволяє глибше зрозуміти латиноамериканську культуру.

**Література:**

1. Женетт, Ж. (1998). Фігури III.
2. Брукс, К., & Уоррен, Р. П. (1949). Теорія літератури.
3. Маркес, Г. Г. (1967). Сто років самотності.
4. Альєнде, І. (1982). Будинок духів.
5. Рікардо Гульон. (1973). El realismo mágico y la novela hispanoamericana.
6. Франц Рох. (1925). Nach-Expressionismus. Magischer Realismus: Probleme der neuesten europäischen Malerei.
7. Амелія Валькарсель. (2001). La memoria y el perdón.
8. Луїс Ліал. (1955). El realismo mágico en la literatura hispanoamericana.
9. Хуліо Кортасар (1963). Rayuela.
10. Карлос Фуєнтес (1958). La región más transparente.
11. Альєнде, І. (1985). Про любов і тінь.
12. Фуєнтес, К. (1975). Терра Ностра.
13. Рое, Л. (1995). Магічний реалізм: Теорія, історія, спільнота.
14. Паркінсон, С. (2000). Латиноамериканський магічний реалізм: Дослідження.
15. Джеймі Альзагуїр. (2018). Магічний реалізм у латиноамериканській літературі: Визначення та контекст.

**References:**

1. Genette, J. (1998). Figures III.
2. Brooks, C., & Warren, R. P. (1949). Theory of literature.
3. Marquez, G. G. (1967). One hundred years of solitude.
4. Allende, I. (1982). The house of spirits.
5. Ricardo Gullón (1973). El realismo mágico y la novela hispanoamericana.
6. Franz Roch (1925). Nach-Expressionismus. Magischer Realismus: Probleme der neuesten europäischen Malerei.
7. Amelia Valcarcel (2001). La memoria y el perdón.
8. Luis Lial (1955). El realismo mágico en la literatura hispanoamericana.
9. Julio Cortázar (1963). Rayuela.
10. Carlos Fuentes (1958). La región más transparente.
11. Allende, I. (1985). Of love and shadow.
12. Fuentes, C. (1975). Terra Nostra.
13. Roe, L. (1995). Magical realism: Theory, history, community.
14. Parkinson, S. (2000). Latin American magical realism: A study.
15. Jamie Alzaguir (2018). Magical Realism in Latin American Literature: Definition and context.

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology  
[Aktual'ni pytannja porivnjal'no-istorychnogo i typologichnogo movoznavstva])

**Narrative Characteristics of Isabel Allende's Work "The House of the Spirits" (in Ukrainian) [Naratyvni  
kharakterystyky tvoriv Isabel Allende «Budynok dukhiv»]**

© Navarenko I. A. [Navarenko I. A.], [inna.navarenko@knu.edu.ua](mailto:inna.navarenko@knu.edu.ua),  
Nevynna Yu. P. [Nevynna Yu. P.], [ykoschiy@gmail.com](mailto:ykoschiy@gmail.com)